
Tusschen de beide uitersten van het bepaald goede en het bepaald slechte ligt voor het geweten een onafzienbaar veld van levensvragen op zedelijk gebied, van ingewikkelde gevallen, waarover dikwijls, zelfs onder Christenen, aanmerkelijk verschil van meening heerscht.

Het kan zijn, dat God aldus aan elk zijner kinderen een zekere persoonlijke vrijheid van beslissing, een zekere verantwoordelijkheid heeft willen laten bij de oplossing dier vragen, als wilde Hij daaruit de oefenschool maken voor de toepassing der algemeene beginselen, die Hij in ons legt. Ook is mogelijk dat, wijl die vragen zelf aanmerkelijk en zeer wezenlijk verschillen naar gelang van het land, den tijd of den persoon, het hoogst onvoorzichtig zou zijn er reeds vooraf en onvoorwaardelijk over te willen beslissen. Maar in elk geval is 't waar, dat de Bijbel, en dit is een der bewijzen van zijn goddelijke ingeving, niets bevat wat gelijkt op de leer die alle gewetensvragen haarfijn ontleedt en uitmaakt, op de *Casuïstiek*.

Nu mogen onze zedelijke luiheid en slordigheid dat droevig vinden, en liever dan zulk een gewichtvolle vrijheid van oor-